

2024-03-22

Försvarsdepartementet
Rättssekretariatet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
kopia christina.siwring@regeringskansliet.se

LFVs remissvar avseende Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater Ds 2024:2

Luftfartsverkets ("LFV") huvuduppgifter är att tillhandahålla en säker, effektiv och miljöanpassad flygtrafiktjänst för civil och militär luftfart och tjänster för planering och genomförande av flygning för obemannad luftfart.

Genomgången av remissen har skett med de utgångspunkter som LFV, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta. LFV har tagit del av remissen och har följande synpunkter.

Luftfartsverket vill först lyfta det unika förhållandet som råder i svenskt luftrum genom den civil-militära integrationen. Den civil-militära integrationen innebär att Försvarsmakten inte har någon egen organisation för flygtrafiktjänst, utan att flygtrafiktjänsten, inklusive delen flygtrafikledningstjänst vid flygplats, helt bemannas av Luftfartsverket, som alltså ansvarar för flygtrafiktjänst för såväl militär som civil luftfart. En ökad militär trafik i Sverige får en stor påverkan på luftrummet och den civila trafiken. Även ökade möjligheter till lufttankning kan få en stor påverkan på luftrummet då det uppkommer ett stort behov av luft vilket kan påverka den civila trafiken.

En stor del av Försvarsmaktens flygning sker i övningssektorer som inte kan betraktas som helt avdelat luftrum. Hanteringen av övningssektorer och samarbetet mellan svensk flygstridsledning och LFV:s ATS-enheter regleras i dagsläget i ett LoA (Letter of Agreement) som klargör metodik och förfaranden. Bland annat ingår överenskommelser om företrädesrätt och maximal flygvägsförlängning för civil flygtrafik. Det utgör del av grunden för den integrerade flygtrafiktjänsten och flexible use of airspace som Sverige tillämpar.

Ökad militär trafik och ett förändrat förfarande i samarbetet, i och med att Nato eller en stat som är medlem i Nato ska tillåtas ansvara för STRIL, kan påverka luftrummet kapacitet och leda till ökade kostnader för LFV och flygbolagen. Det leder även till ökade kostnader och ett ökat behov av resurser för LFV om luftrummet exempelvis ska vara helt avdelat och övrig trafik ska hållas långs

Dokumentnummer

D-2024-368396

Ärendenummer

Ä-2024-020820

Ert datum

2024-01-24

Er beteckning

Fö2024/00152

Handläggare

Johansson Sandström, Annika
Koncernjurist
annika.johansson-
sandstrom@lfv.se

Godkänt av

Persson Grivas, Ann

Informationsklass

Offentlig

flygvägar. Att utarbeta fungerande överenskommelser med Nato eller stat som är medlem i Nato för att behålla ett flexibelt utnyttjande av luftrummet är praktiska frågor som kan lösas men även det arbetet kommer sannolikt medföra kostnader och resursbehov för LFV.

Luftfartsverket vill även lyfta att en ökad närvaro av militär trafik i svenskt luftrum leder till att en ökad mängd uppgifter om luftfartyg inom NATO ska flöda i LFV-system, vilket kan komma att ställa tillkommande krav på de system som hanterar informationen (färdplaner, radar, rapportering av driftsavvikelse, incidenter osv).

Inom avgiftssystemet finns ett regelverk kring flygningar undantagna från fakturering, det framgår tydligt att civila brukare inte får belastas av kostnader för undantagna flygningar. Alla Eurocontrol-länder är undantagna från fakturering för mil-flyg, Sverige har även valt att undanta USA, Kanada och Brasilien från avgifter. För att Luftfartsverket ändå ska få betalt för sina tjänster finns ett anslag hos Trafikverket från vilket Luftfartsverket begär ersättning (enligt samma taxa som för civilt flyg). Luftfartsverket räknar med att såväl flygningar som faller under detta avtal som andra mil-flygningar till följd av NATO-medlemskapet kommer att innebära en ökad volym avgiftsbefriade flygningar. För Luftfartsverket är det en förutsättning att alla undantagna flygningar finansieras på ett motsvarande sätt som idag, vilket innebär att det finns behov av höjt anslag för ändamålet från och med 2025, om inte redan före det.

LFV noterar särskilt förslaget att utländska styrkor är undantagna tillståndsplikt för användning av radiosändare inom Sverige när de använder Försvarsmaktens radiofrekvenser som de tilldelats av Försvarsmakten. LFV föreslår att LFV undantas från tillståndsplikt inom ramen för LEK, för användning av radiosändare vid verksamhet som myndigheten bedriver på uppdrag av Försvarsmakten gällande totalförsvarets militära del såväl som den civila delen. LFV föreslår även att det skulle kunna göras möjligt för utländska militära styrkor att använda frekvenser tilldelade till LFV för flygtrafikledningsändamål så att information från deras infrastruktur kan nyttjas för flygtrafikledning vid behov. LFV hänvisar till sitt Remissyttrande Promemoria Genomförande av direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation (2019/02319/D), D-2019-183636.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ann Persson Grivas efter föredragning av koncernjuristen Annika Sandström Johansson. I handläggningen av ärendet har även Koncernenhet Styrning och ekonomi enhet Beredskap & Säkerhet Pär Thornell, avdelning En Route Anders Andersson, avdelning En Route Michael Fingalsson, avdelning Operations Thomas Berg, avdelning Operations Klas Ögren,

avdelning Operations Daniel Pierong-Berglund, avdelning System och utveckling
Martin Truedsson, Koncernenhet Styrning och ekonomi enhet Informationssäkerhet
Jacob Andersson, Koncernenhet Styrning och ekonomi enhet Beredskap & Säkerhet
Eric Atterfors, Koncernenhet Styrning och ekonomi enhet Koncernekonomi Åsa
Rosencrantz samt chefsjurist Petra Sernulf deltagit.

Norrköping,

Ann Persson Grivas
Generaldirektör